

Nibud Jaarverslag 2021

Van coronacrisis naar energiearmoede

Ook in 2021 had corona grote invloed op ons dagelijks bestaan. Het leven was beperkt, de zorgen om gezondheid en financiën bleven groot en ook de Nibud-medewerkers werkten opnieuw grotendeels ver van elkaar vanuit huis. Daarnaast vroeg in het najaar een nieuwe zorgelijke situatie onze aandacht. De energieprijzen stegen razendsnel en rekeningen werden soms tientallen euro's hoger. Een kwestie waarvan het Nibud – net als bij corona – direct de financiële consequenties voorzag en snel in actie kwam. Het resultaat daarvan (en uiteraard meer) staat in dit jaarverslag.

Directeur Arjan Vliegthart:

'2021: het jaar waarin corona **niet meer** de enige crisis was'

Corona

Net als in 2020 bepaalden in 2021 de coronacrisis en de maatschappelijke gevolgen daarvan een groot deel van ons werk. De crisis veroorzaakte veel financiële onzekerheid. Nederlanders werden door de lockdowns afhankelijk van overheidsregelingen en zagen hun inkomen en/of vermogen kleiner worden. We adviseerden burgers, overheden en private partijen hoe zij met de financiële gevolgen voor de huishoudportemonnee konden omgaan. Iets wat in 2021 steeds lastiger bleek.

Energie

Maar de epidemie was niet de enige crisis waar we mee te maken hadden. Toen Nederland langzaam weer 'open' ging, nam onze behoefte toe om alles in te halen wat we hadden gemist. Tegelijkertijd werd het leven, mede door de stijgende energieprijzen, steeds duurder. Op basis van berekeningen kwamen we tot de conclusie dat honderdduizenden Nederlanders financieel in de knel zouden komen, een onderwerp dat aan actualiteit alleen maar zou toenemen. Onze oproep aan politiek en samenleving om het leven betaalbaar te houden, vond brede weerklank.

Onderzoek en samenwerken

In 2021 ontwikkelden we in navolging van onze nieuwe meerjarenstrategie ook een nieuwe communicatiestrategie en maakten we een begin met de inrichting van de nieuwe

Nibud-website. We gingen met de Rabobank een meerjarig kennispartnerschap aan om financieel gezond leven te bevorderen. Met RaboResearch publiceerden we een gezamenlijk onderzoek naar het beleggingsgedrag van jongeren en de mate waarin zij investeren in cryptovaluta. Ook deden we onderzoek naar de financiële positie van studenten op universiteit, hbo en mbo. Daarin lieten we zien hoe deze groepen na de invoering van het leenstelsel in toenemende mate afhankelijk zijn geworden van hun ouders om rond te kunnen komen. Met de NVVK en Buddy Payment ontwikkelden we de basis voor een nieuwe tool waarin mensen zelf hun betalingsregeling konden uitwerken. Het ministerie van Financiën legde de thuiswerkvergoeding die het Nibud berekende, vast in het belastingplan voor 2022.

Bestaanszekerheid

Voor veel mensen raakte in 2021 de bestaanszekerheid verder in het geding. De verwachting is dat de financiële situatie van een groeiende groep Nederlanders in 2022 verslechtert. Voor veel mensen zijn het uitdagende en zelfs moeilijke tijden. Daarom pleit het Nibud voor een versimpeling van het toeslagenstelsel, voor bescherming voor lage inkomens en voor verhoging van de bijstand. We blijven onze zeilen bijzetten voor een maatschappij waarin bestaanszekerheid gegarandeerd is. Voor een Nederland waarin oog is voor de vraag of mensen daadwerkelijk kunnen rondkomen, en we compassie hebben voor mensen bij wie dat niet lukt.

Koopkracht

De [koopkracht](#) is binnen het Nibud een vast en belangrijk thema. Onze onderzoekers houden het hele jaar nauwgezet bij wat er gebeurt met de factoren die bepalend zijn voor de ontwikkeling van de koopkracht. In januari publiceren we [de cijfers voor de rest van het jaar](#), in september berekenen we de vooruitzichten voor het jaar erop. Begin 2021 was er sprake van een kleine stijging, maar vooral van financiële onzekerheid als gevolg van de coronacrisis. Het Nibud constateerde dat vooral de hogere inkomens profiteerden van de lockdowns omdat hun uitgaven aan uitgaan vervielen. De lagere inkomens kunnen gewoonlijk al minder besteden aan vakanties, horeca en cultuur. Voor hen bleef er niet veel meer geld over dan anders.

Prinsjesdag

Nibud voorziet somber jaar voor mensen in bijstand

Utrecht | Mensen die maar moeilijk rond kunnen komen zullen weinig hoop putten uit de miljoenennota die gisteren is gepresenteerd op Prinsjesdag. Veel huishoudens gaan er niet of nauwelijks in koopkracht op vooruit, stelt het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) na berekeningen. Huishoudens die structureel krap bij kas zitten blijven daarvoor klem zitten, zegt Nibud-directeur Arjan Vliegthart.

Het Nibud wijst er op dat voor bijstandsgerechtigden zelfs minder te besteden is in 2022. Dat komt doordat de bijstand jaarlijks iets wordt verlaagd, met het idee dat dit meer

mensen aan het werk zal zetten. Het Nibud is daar tegen en pleit juist voor een verhoging van de bijstand.

Omdat er geen of nauwelijks financiële ruimte bijkomt voor veel huishoudens, roept het instituut maatschappelijke spelers op om oog te houden voor persoonlijke omstandigheden bij betalingsproblemen. Het gaat dan bijvoorbeeld om banken, verzekeraars en woningcorporaties die rekening moeten houden met naweën van de coronacrisis. Voor mensen bij wie de lonen niet stijgen houdt het Nibud rekening met een daling van de koopkracht van gemiddeld circa 1 procent.

⌄ Bron: Friesch Dagblad, 22 september 2021

PRINSJESDAG

‘Stagnatie van koopkracht is recept voor doffe ellende’

DEN HAAG
DOOR ONZE VERSLAGGEVERS

De economie herstelt voorspoedig, maar daar merken grote groepen Nederlanders niets of veel te weinig van. Dat zeggen teleurgestelde vakbonden en ouderenorganisaties in reactie op de miljoenennota die gisteren op Prinsjesdag werd gepresenteerd.

Volgens het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) zullen mensen die maar moeilijk kunnen rondkomen, weinig hoop putten uit de miljoenennota, die vooral bleek te voorzien in extra geld voor klimaat en veiligheid.

Veel huishoudens gaan er namelijk niet of nauwelijks in koopkracht op vooruit, concludeert ook het Nibud, waardoor huishoudens die structureel krap bij kas zitten „klem komen te zitten”. Het instituut wijst er verder op dat bijstandsgerechtigden zelfs minder te besteden krijgen in 2022. Dat komt doordat de bijstand jaarlijks iets wordt verlaagd, met het idee dat dit meer mensen aan het werk zal zetten. Het Nibud is daar tegen en pleit juist voor een verhoging van de bijstand.

Volgens vakbond VCP wordt het voor veel werkenden steeds moeilijker om rond te komen, door achterblijvende inkomens,

hogere lasten en stijgende uitgaven. „Het verwachte koopkrachtbeeld is ronduit teleurstellend als je kijkt naar het voorspoedige economisch herstel”, zegt voorzitter Nic van Holstein. Volgens hem geldt die teleurstelling niet alleen voor werkenden, maar bijvoorbeeld ook voor ouderen met een aanvullend pensioen. „Het vrij besteedbare inkomen moet structureel omhoog om het leven betaalbaar te houden. De politiek mag het niet bij gerommel in de marge laten.” Ook vakbond FNV meldde „onaangenaam verrast” te zijn door de troonrede. Reinier Castelein, voorzitter van vakbond De Unie, omschreef het ontbreken van een

koopkrachtplus als „een recept voor doffe ellende”. De ouderenorganisaties ANBO, KBO-PCOB, Koepel Gepensioneerden en NOOM stellen in een gezamenlijke schriftelijke reactie dat het ‘onaanvaardbaar’ is dat ouderen er maar nauwelijks op vooruit lijken te gaan. Het Centraal Planbureau had al voorspeld dat de koopkracht komend jaar ‘rond de nullijn’ zou uitkomen. Het gebrek aan een koopkrachtplus komt door een combinatie van beperkte loonstijgingen, de coronacrisis en een oplopende inflatie, waardoor het dagelijks leven duurder wordt.

BINNENLAND // 12

⌄ Bron: De Limburger, 22 september 2021

Financieel kwetsbaar

Dat bleek ook uit het rapport [Financiële tegenslagen in coronacrisis](#) dat we maakten in opdracht van Wijzer in geldzaken en dat we in januari publiceerden. De lockdowns troffen de flexwerkers, de zzp'ers en de ondernemers het hardst. Van hen ondervond respectievelijk 44, 50 en 47 procent meer financiële problemen dan in het eerste coronajaar 2020. Ook voor de crisis waren zij al financieel kwetsbaarder dan mensen in loondienst (al dan niet met een vast contract). Van deze 3 groepen hebben vooral de flexwerkers minder vaak spaargeld achter de hand om klappen op te kunnen vangen.

▸ Geld na de lockdown

Nibud: alleen naar beurs met buffer

Budgetteringsorganisatie Nibud waarschuwt voor beleggen zonder financieel vangnet, met name bij jonge beleggers onder de 35 jaar die geen reserve hebben als het misgaat. Ze kunnen dan in grote problemen raken.

ANP
Utrecht

Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) vindt dat voorkomen moet worden dat het steeds populairder worden van beleggen leidt tot schulden, zegt de organisatie in een rapport naar aanleiding van de coronacrisis. De club ondervroeg in een steekproef een duizendtal mensen van 18 jaar en ouder. Op dit moment belegt een kwart van de Nederlanders en is 10 procent daarvan er recent mee begonnen. De beleggers zijn opvallend vaak jonger dan 35 jaar, constateert de organisatie. Met name mensen met hogere inkomens beleggen, 18 procent van de beleggers heeft een laag inkomen. Daarnaast belegt 22 procent van de mensen die zeggen moeilijk rond te komen. Van de ondervraagden met minder dan 2000 euro spaargeld belegt een kwart. Dat vindt het Nibud zorgwekkend.

“
We moeten voorkomen dat beleggen leidt tot schulden

– Arjan Vliegthart, directeur Nibud

Directeur Arjan Vliegthart wijst op de verslavingsgevoeligheid van het in de gaten houden van de koersen en de stress die volgt als de koersen dalen en mensen geen buffer hebben om op terug te vallen. „Als maatschappij moeten we willen voorkomen dat de groeiende populariteit van beleggen leidt tot schulden, met alle gevolgen van dien.”

Eén op de vijf mensen komt nu moeilijker rond dan voor de coronapandemie, signaleert het Nibud verder. Dat komt met name door lagere inkomens, maar ook omdat mensen minder werk hebben of werkloos zijn geworden. Slechts een klein gedeelte, ruim een derde van de ondervraagden, zag het spaargeld groeien. Dat zijn met name de mensen met hogere inkomens.

Het Nibud maakt zich zorgen dat veel mensen het idee hebben dat 'iedereen zoveel geld heeft overgehouden door de lockdowns', terwijl deze peiling het tegendeel bewijst. Daarnaast merkt het instituut op dat een aantal zaken vaker voor lijkt te komen dan een aantal jaren geleden. Zo is het aantal mensen dat zegt dat ze de huur of hypotheek te laat hebben betaald, verdubbeld. Ook zegt 10 procent van de mensen vaker rood te staan dan voor de lockdowns.

Beleggen met weinig geld achter de hand

Voor het overgrote deel van de Nederlanders veranderde er in 2021 niet veel in hun situatie. Zij konden in 2021 nog net zo moeilijk of makkelijk rondkomen als voorheen. Maar voor 1 op de 5 mensen werd het wél moeilijker om alle rekeningen te betalen. Dat bleek uit het zomerrapport [De coronacrisis en ons geld](#). De constatering uit januari dat vooral de hogere inkomens extra buffers konden opbouwen, werd in dit onderzoek bevestigd: een derde zag het spaargeld groeien.

Daarnaast bleek dat jonge mensen met een laag inkomen de stap naar beleggen hebben gezet. Ook als zij minder dan € 2.000 spaargeld achter de hand hebben. Een zorgwekkende situatie, vindt het Nibud. Beleggen met geld dat eigenlijk als vangnet voor onverwachte gebeurtenissen is bedoeld maakt mensen met een laag inkomen en mensen die moeilijk rond kunnen komen, financieel nog kwetsbaarder dan ze al zijn. Het Nibud riep dan ook op om alert te zijn op de situatie van deze huishoudens.

VERSLAVINGSGEVOELIGHEID

Nibud bezorgd over jonge belegger zonder vangnet

Een kwart van de Nederlanders handelt in aandelen. Het Nibud zegt zich zorgen te maken over beleggers zonder buffer.

Van de ondervraagden met minder dan twee mille euro spaargeld belegt een kwart. Dat vindt het Nibud „zorgwekkend.”

Directeur Arjan Vliegthart wijst op de verslavingsgevoeligheid voor handel in aandelen en de risico's die dat met zich meebrengt. „Als maatschappij moeten we willen voorkomen dat de groeiende populariteit van beleggen leidt tot schulden met alle gevolgen van dien.”

Eén op de vijf mensen komt nu moeilijker rond dan voor de coronapandemie, signaleert het Nibud. Dat komt met name door een salaris dat per maand gemiddeld 500 euro is gedaald. Slechts een klein deel, ruim een derde, zag het spaargeld groeien. Dat betreft vooral hogere inkomens.

Het Nibud maakt zich zorgen dat veel mensen het idee hebben dat 'iedereen veel geld heeft overgehouden door lockdowns', terwijl de peiling het tegendeel bewijst. Daarnaast merkt het Nibud dat het aantal mensen dat zegt huur of hypotheek te laat te hebben betaald, is verdubbeld. Ook zegt 10 procent van de mensen vaker rood te staan dan voor de lockdowns. (ANP)

AMSTERDAM. Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) waarschuwt voor beleggen zonder buffer, met name bij jonge beleggers onder de 35 jaar die geen vangnet hebben als het misgaat. Het Nibud wil voorkomen dat de groeiende populariteit van beleggen leidt tot schulden, zegt de organisatie in een rapport over de coronacrisis. Volgens het instituut, dat duizenden mensen van 18 jaar en ouder ondervroeg, belegt momenteel een kwart van de Nederlanders en is 10 procent van hen onlangs met het handelen in aandelen begonnen. De beleggers zijn opvallend vaak jonger dan 35 jaar, constateerde het Nibud. Met name mensen met hogere inkomens beleggen, maar 18 procent van de beleggers heeft een laag inkomen. Verder belegt 22 procent van de mensen die zeggen moeilijk rond te

⤴ Bron: AD, 16 juli 2021

⤴ Bron: NRC, 16 juli 2021

Koopkracht in de kachel

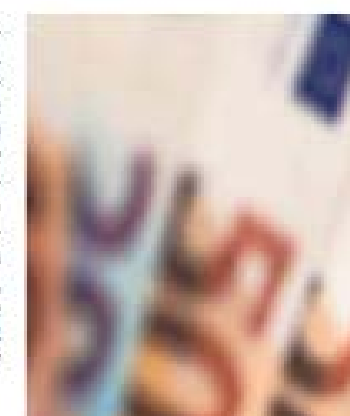
De koopkracht van Nederlanders komt in gevaar nu de gasprijs door het dak gaat. Budgetinstituut Nibud slaat alarm en ook economen van de Rabobank menen dat het kabinet nu in actie moet komen. „Als het kabinet niet ingrijpt, wordt de gemiddelde energierekening volgend jaar 900 euro hoger.“

door Mike Muller en Martin Visser

'Dit raakt alle Nederlanders', zegt directeur Arjan Vliegendorp van het Nibud, het kenniscentrum voor de huishoudportemonnee. „Het is op korte termijn nodig dat het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer maatregelen nemen door te draaien aan de accijnzen, zodat dit Nederlanders komende maanden minder in de portemonnee raakt.“

bij, dat is boven op de 1500 tot 2500 euro die de consument nu betaalt. Dat is een enorm bedrag. Zeker voor consumenten met een laag inkomen is dat dramatisch. Daarom denk ik dat het kabinet wel met meer moet komen dan de 500 miljoen die is gereserveerd voor het compenseren van huishoudens en het midden- en kleinbedrijf.“

„Sanne de Jong, energie-specialist bij Gaslicht.com, bevestigt deze berekenin-

« Bron: Telegraaf, 7 oktober 2021

Energie

Toen in het najaar de intensiteit van de lockdowns afnam, nam de vraag naar alles wat we hadden gemist hard toe. En begonnen de energieprijzen flink te stijgen. Hierdoor zagen de in september verwachte [koopkrachtveranderingen](#) er ineens heel anders uit. Volgens [berekeningen](#) die wij vervolgens in oktober deden, zou een alleenstaande in de bijstand iedere maand € 71 tekort gaan komen door de gestegen energieprijzen. Huishoudens met een 2x modaal inkomen zouden per maand ruim € 50 meer kwijt zijn aan de energierekening. Het Nibud deed [een oproep](#) om huishoudens voor de hoge energierekening te compenseren om zo schulden te voorkomen. Dit leidde binnen 24 uur tot het instellen van een commissie die de uitwerking van deze oproep ging verkennen.

Bestaanszekerheid

‘Verhoog bijstand met 200 euro, anders komen er veel armen bij’

Uitkering • Wethouders Peter Heijkoop en Rutger Groot Wassink vragen de formere partijen met klem om meer rekening te houden met minima.

Lukas van der Storm
redactie economie

De hoogte van de bijstandsuitkering zou 'op zeer korte termijn' flink omhoog moeten. Gebeurt dat niet, dan neemt het aantal mensen in armoede de komende jaren met nog eens een kwart toe. Dat schrijven wethouders Rutger Groot Wassink (GroenLinks, Amsterdam) en Peter Heijkoop (CDA, Dordrecht) in een gepeperde oproep aan de partijen die over een nieuw kabinet gaan onderhandelen.

„Waar links en rechts elkaar over elkaar heen buitelen met oplossingen voor de woningmarkt en vrijwel alle partijen reikhalzend uitkijken naar werkend klimaatbeleid, blijft het rondom het derde fundamentele maatschappelijk vraagstuk angstvallig stil“, constateren zij. „De afnemende bestaanszekerheid van steeds grotere groepen mensen vraagt op korte termijn om fundamentele ingrepen.“

De twee gemeentebestuurders verwijzen daarbij onder meer naar onderzoek van budgetinstituut Nibud. Daaruit bleek onder meer dat de hoogte van de bijstand eigenlijk structureel te laag is om van rond te komen. Dat komt bijvoorbeeld door toenemende woon- en energiekosten. Maar pijnpunt is ook dat de bijstand sinds 2012 en tot 2035 in feite stap voor stap steeds een beetje omhoog gaat. Dit komt door de afbouw van de zogeheten 'dubbele heffingskorting', een belastingvoordeel dat op de lange termijn komt te vervallen.

„Je ziet al jaren een sluimerende erosie van de bestaanszekerheid“, vindt Groot Wassink. „Dat terwijl het gewoon in Artikel 20 van de

grondwet staat. 'De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.' Die zorgplicht vervult de overheid nu onvoldoende, vindt hij.

Heijkoop wijst er bovendien op dat de maatschappelijke kosten van een toenemend aantal mensen in armoede hoog zijn. „We zien in gemeenten steeds voorbeelden langskomen van mensen bij wie een klein tekort uiteindelijk tot een opstapeling van problemen leidt.“ Dat kost de samenleving via bijvoorbeeld incassokosten, zorg en hulpverlening ook geld, benadrukt hij.

Hoeveel geld er dan bij de bijstand zou moeten? Groot Wassink komt tot ongeveer 200 euro per maand, gebaseerd op de berekeningen van het Nibud. „Een provocatief bedrag“, noemt hij het. „En alleen met die verhoging ben je er niet“, benadrukt Heijkoop. „Minstens zo belangrijk is dat het sociale stelsel op de schop gaat. Als je de uitkeringen verhoogt, zul je dat ook met het minimumloon moeten doen. Anders los je het fundamentele probleem niet op.“

„Je ziet al jaren een sluimerende erosie van bestaanszekerheid“

De twee wethouders vroegen al eerder aandacht voor armoede en bestaanszekerheid. Met een gezamenlijk 'deltaplan', maar ook in breder verband via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die een paar maanden terug al om een 'fundamentele herziening' van de Participatiewet vroeg. „Ik merk in mijn eigen partij dat er best aandacht is voor het thema“, benadrukt CDA'er Heijkoop. „Maar als het de laatste dagen over extra miljarden gaat, dan valt dit thema daar net weer buiten. Daarom willen we nog een keer het belang benadrukken.“

Niet vanzelfsprekend

De snel stijgende energieprijzen in het najaar van 2021 maakten scherp zichtbaar dat bestaanszekerheid in deze tijd geen vanzelfsprekendheid is. De media stonden bol van verhalen over verhogingen waarmee huishoudens werden geconfronteerd. Nog voor het eind van het jaar wisten we dat de overheid iedereen financieel tegemoet zou komen om de pijn in de portemonnee te verzachten. Voor de lage inkomens zou daar nog een extra bijdrage bovenop komen. Het Nibud was blij met deze maatregelen, maar bleef tot het eind van het jaar benadrukken dat de aandacht voor financiële kwetsbaarheid en bestaanszekerheid niet mocht verslappen.

« Bron: Trouw, 6 oktober 2021

De mbo- en ho-studentenonderzoeken uit 2016 en 2017 herhaalden we in 2021. Ze geven altijd een goed beeld van het financiële reilen en zeilen van een generatie die op het punt staat een zelfstandig volwassen leven in te stappen. Voor de jongeren zelf maakten onze eigen 'Nibud-jongeren' de podcastserie Geldpraat.

Mbo'ers lopen inkomsten mis

Uit [het onderzoek onder mbo'ers](#) bleek dat zij inkomsten mislopen omdat ze te weinig gebruikmaken van regelingen zoals zorgtoeslag en teruggave na belastingaangifte. Zij hebben behoefte aan meer informatie over dit soort bronnen van inkomsten en over de studiefinanciering zelf. Het onderzoek laat ook zien dat onder meer uitwonende studenten vaker schulden hebben dan thuiswonende mbo'ers. Op het moment dat jongeren op zichzelf gaan wonen, wordt het risico op financiële problemen groter. Het Nibud blijft daarom hameren op het belang van financiële educatie in het onderwijs. Zodat iedere jongere met dezelfde kennis van geldzaken de maatschappij instapt. Mbo'ers op niveau 1 en 2 zouden de studiefinanciering automatisch moeten ontvangen omdat zij moeite hebben met de complexiteit van het stelsel.

» Bron: AD,
13 december 2021

Mbo'ers lopen veel geld mis omdat ze regels niet kennen

Veel mbo-studenten weten niet dat ze geld van de overheid kunnen krijgen, zoals een zorgtoeslag. Dat is zonde, want een kwart van de mbo'ers heeft financiële problemen.

Cyril Rosman
Den Haag

Uit het Mbo-onderzoek 2021 van het Nibud blijkt dat een derde van alle mbo-leerlingen geen zorgtoeslag ontvangt, terwijl ze daar vaak wel recht op hebben. Een deel van de studenten weet überhaupt niet van het bestaan van die toeslag. „Als je geen zorgtoeslag aanvraagt, ontbreekt er zomaar 1000 euro per jaar op je rekening”, stelt Nibud-directeur Arjan Vliegthart. Het Nibud, ofwel het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting, deed onderzoek onder ruim 1200 mbo'ers van verschillende opleidingsniveaus.

Hetzelfde als voor de zorgtoeslag geldt in grote lijnen ook voor de belastingaangifte. Slechts een derde van alle mbo'ers deed dat. Terwijl volgens het Nibud studenten met bijbanen die wel belastingaangifte doen al snel 180 euro terugkrijgen van de Belas-

tingdienst. Het instituut raadt de studenten aan vaker hulp te zoeken bij het doen van aangifte.

Het Nibud vindt dat de overheid de mbo'ers meer zou kunnen helpen met het op orde brengen van hun financiën en pleit voor het vereenvoudigen van het aanvragen van zorgtoeslag en het doen van belastingaangifte.

Gift

Ook moet het systeem van studiefinanciering eenvoudiger worden voor mbo'ers. Een deel van die studenten kan studiefinanciering krijgen en voor een deel van hen (mbo'ers op niveau 1 en 2) geldt die financiering ook nog eens als een gift in plaats van als een lening. Bijna twee derde van de betreffende mbo-studenten weet dat niet.

Dat mbo'ers het geld goed kunnen gebruiken, blijkt uit het feit dat een kwart van de studenten kampt met schulden, zoals 'rood staan' of betalingsachterstanden. Voor de coronapandemie (2015) had zelfs 38 procent van de mbo-studenten schulden. Ook mbo'ers gaven in de lockdowns minder geld uit dan anders en spaarden meer.

ZORGTOESLAG

Leerlingen op mbo lopen veel geld mis

AMSTERDAM. Mbo-studenten lopen vaak honderden euro's mis waar ze wel recht op hebben. Twee derde van hen doet geen belastingaangifte, waardoor ze ook geen geld terugkrijgen, concludeert budgetinstituut Nibud in eigen onderzoek. Daarnaast vraagt een op de drie mbo-studenten geen zorgtoeslag aan. Daarmee laten ze ruim 1.000 euro per jaar liggen, rekent het Nibud voor. Voor mbo'ers is de zorgverzekering vaak een van de grootste kostenposten. Vooral onbekendheid en onwetendheid zouden het probleem zijn. Zo zei een kwart van alle mbo-studenten niet te weten wat zorgtoeslag is. Het Nibud pleit voor meer hulp bij het aanvragen hiervan. (ANP)

« Bron: NRC,
14 december 2021

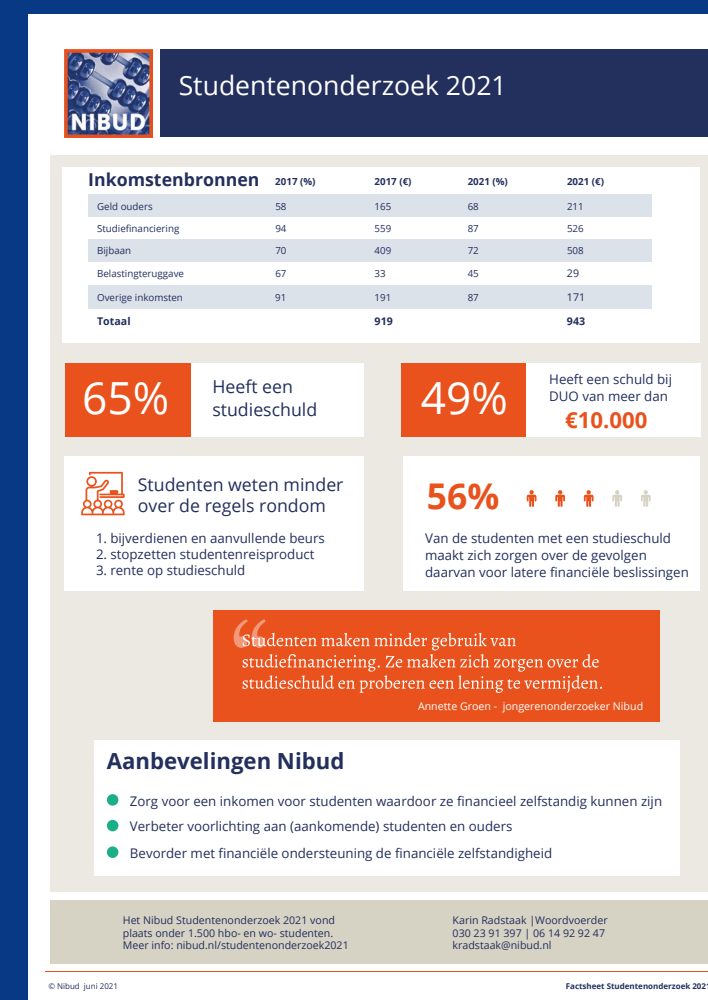
Jongeren en geldzaken

Podcast Geldpraat

Welke geldzaken houden jongeren bezig? Met die vraag besloten 4 jonge (d.w.z. boven de 25, maar onder de 30) Nibud-medewerkers in de zomer van 2021 een serie podcasts te gaan maken. Ván jongeren, vóór jongeren. Over sparen of toch beleggen, over huren of liever kopen, over waarom sommige mensen makkelijker schulden maken dan andere, over hoe je eigenlijk over geld kúnt praten. Want dat is soms best ingewikkeld. De serie die Geldpraat heet, draagt daarmee bij aan een van de onderliggende doelen van het Nibud: geldzaken bespreekbaar maken. De Nibud-jongeren maakten in 2021 11 afleveringen die allemaal te horen zijn via de bekende podcastkanalen.

Ho-studenten afhankelijker van ouders

De studenten in het hoger onderwijs zijn in 2021 afhankelijker van hun ouders dan in 2017. Uit het Nibud Studentenonderzoek 2021 bleek dat ze meer geld van hun ouders krijgen en vaker thuis wonen. Hun financiële zelfstandigheid begint daardoor pas later. Ook zagen we dat studenten zich meer zorgen maken over hun studieschuld en dat zij minder goed weten hoe het studiefinancieringsstelsel werkt. Het Nibud maakt zich met name zorgen over de jongeren die net niet in aanmerking komen voor een aanvullende beurs. Hun ouders hebben vaak geen ruimte om hun studerende kinderen financieel te ondersteunen. We pleitten in dit onderzoek dan ook onder meer voor een inkomen waarmee studenten echt financieel zelfstandig kunnen zijn.

► Nibud: 'Gezin met middeninkomen kan amper bijdragen aan studie kind'

Student leunt meer op ouders

Studenten zijn de afgelopen vier jaar financieel afhankelijker geworden van hun ouders. Middeninkomens houden echter nauwelijks geld over om hun studerende kind extra te ondersteunen. Belangrijkste oorzaak is de invoering van het leenstelsel. Tot die conclusie komt budgetvoorlichter Nibud.

Edwin van der Aa
Utrecht

Gezinnen die moeten rondkomen van een middeninkomen kunnen

nauwelijks nog bijdragen aan de studie van hun kinderen, blijkt uit een doorlichting van de huishoudboekjes door het Nibud. Studenten die net niet in aanmerking komen voor een aanvullende beurs, kunnen steeds minder een beroep doen op hun ouders. Zij moeten extra werken of meer lenen om rond te komen.

Per september 2015 kregen studenten te maken met het leenstelsel in plaats van een studiebeurs. Sindsdien is de financiële rol van ouders in het leven van deze groep jongeren duidelijk toegenomen,

toont vierjarig onderzoek onder 1505 hbo- en universitaire studenten aan. Zij dragen vaker een steentje bij, betalen ook hogere bedragen dan in het verleden. Tevens wonen meer studenten nog thuis.

Verzekeringen

De ouders draaien vandaag de dag voor thuiswonende studenten ook vaker op voor de reisverzekering, de telefoon, studieboeken, studiespullen, aansprakelijkheidsverzekering en telefoonrekening. Ruim tweederde van de studenten ontvangt geld van hun ouders. Het bedrag dat

zij krijgen, is in vier jaar gestegen van 165 euro naar 211 euro per maand.

Volgens Arjan Vliegthart, directeur van het Nibud, betalen de jongeren uit de middenklasse een hoge prijs voor hun studie en staan ze daardoor financieel minder sterk aan het begin van hun werkende leven. „Hierin zien wij een risico op toenemende kansengelijkheid. Terwijl het idee achter het leenstelsel juist was: we verleggen de verantwoordelijkheid naar studenten en hun omgeving.”

Het Interstedelijk Studenten

Overleg (ISO) presenteert vandaag een manifest voor een nieuw studiefinancieringsstelsel in de hoop dat het opgepakt wordt door de politiek. Volgens ISO moet er onder meer een basisbeurs voor studenten terugkomen die minimaal het collegegeld, de studiekosten en een tegemoetkoming voor de huurkosten dekt. Dit betekent een beurs voor thuiswonenden van 247 euro en voor uitwonenden van 460 euro per maand.

Het SER Jongerenplatform doet eveneens voorstellen om de basisbeurs te herintroduceren. ► P4

◀ Bron: AD,
29 juni 2021

Gratis eigen geld

Het gebruik van contant geld staat al een poos onder druk. De zorg over coronabesmettingen werkte versterkend. Alles wat we deden, deden we graag zonder iets of iemand aan te hoeven raken en dus betaalden we vooral contactloos. In de zomer van 2021 ontmoedigden banken [het gebruik van contant geld](#) nog verder door hun klanten te laten betalen voor hun geldopnamen. Het Nibud vindt dat banken met dit soort maatregelen te weinig rekening houden met mensen die moeite hebben met het digitale betalingsverkeer. Onze maatschappij kent immers zo'n 2,5 miljoen laaggeletterden. Ook zijn er mensen die zichzelf in bescherming nemen door contant geld te gebruiken. Ze voorkomen ermee dat ze te veel geld uitgeven. Het Nibud pleitte er daarom voor dat banken hun klanten niet laten betalen voor het gebruiken van hun eigen geld.

DNB: contant geld moet voor ieder beschikbaar blijven

De Nederlandsche Bank (DNB) wil nieuwe afspraken met banken en andere partijen zodat contant geld beschikbaar blijft voor Nederlanders. Contant geld kost banken steeds meer. Dat banken klanten laten opdraaien voor de kosten, is niet fair, aldus DNB. Contant betaalverkeer wordt al jaren minder. In 2010 werd 65 procent van de aankopen met cash betaald, nu is dat ongeveer 20 procent, staat in het onderzoek dat DNB heeft laten doen door consultancyfirma McKinsey. De pandemie heeft dit versneld, doordat

Banken rekenen kosten voor pintransacties. Foto ANP

contant betalen werd afgeraden. Doordat Nederlanders minder vaak contant geld pinnen, worden deze transacties duurder per keer. Bankers proberen deze kosten te

verhalen op hun klanten. Zo kondigde de Rabobank deze week aan in de toekomst 75 eurocent in kosten te brengen voor elke geldopname die niet bij een Geldmaat of eigen automaat plaatsvindt.

Het Nibud, de ouderenbond ANBO en de Consumentenbond leveren al eerder kritiek op dit beleid. Maandag schreef de Consumentenbond een brief aan demissionair minister Hoekstra. Nu sluit ook DNB zich aan bij de kritiek. Ongeveer 1,3 tot 1,5 miljoen Nederlanders zijn afhankelijk van contant geld als betaalmiddel. Bovendien is het anoniem.

Commentaar

Peter Halbersma

Banken gaan het opnemen van geld belasten. Wie als ABN-AMRO-klant jaarlijks meer dan 12.000 euro contanten pinst, wordt vanaf 1 juli vijf euro per transactie in rekening gebracht plus 0,5 procent negatieve rente. Klanten van Rabobank betalen vanaf 1 september 75 eurocent voor elke geldopname bij een andere automaat dan die van Geldmaat of Rabo zelf. De banken wijzen erop dat het gebruik van contant geld versneld is afgenomen door de coronacrisis, maar de kosten voor de dienstverlening niet. Bovendien zeggen ze de

Voor sommige klanten is gebruik van contanten een vorm van privacy

kosten met deze regel te nivelleren; de grootste gebruikers van cash dragen de meeste lasten.

Slechts 1,5 procent van de klanten zou meer gaan betalen en ouderen en kwetsbare mensen zouden niet worden geraakt. „Zij kunnen nog gewoon hun maandelijks AOW opnemen”, aldus een ABN-woordvoerder. Coaches moeten de digibeten verder helpen.

Het Nibud, de Consumentenbond en ouderenbond ANBO staan, terecht, op de achterste benen. 10 procent van de ouderen, een grote groep dus, wil niet internetbankieren. 2,5 miljoen mensen zijn laagge-

letterd en maken niet één-twee-drie gebruik van de digitale banksystemen die voor zelfstandig gebruik zijn ingericht. Voor sommige klanten is het gebruik van contanten bovendien een vorm van privacy. En het zijn echt niet alleen criminelen die niet willen dat de bank weet waar het geld heen gaat.

Banken moeten hun eigen broek ophouden, maar hebben ook een nutsfunctie. Die is er in de poortwachtersrol waarmee witwassen en terrorismefinanciering moeten worden voorkomen. Maar ook in de dienstverlening voor het gebruik van wettige betaalmiddelen.

Het Nibud wijst erop dat er al veel pinautomaten zijn verdwenen. Ouderen en fysiek beperkten zijn zo vaker aangewezen op anderen om geld te halen. Dat maakt ze kwetsbaar. Door een gebruikersheffing op een deel van de pinautomaten, wordt die kwetsbaarheid groter.

De stelling dat ouderen gewoon hun AOW'tje kunnen opnemen zonder meerkosten klopt ook niet. Die AOW staat per 1 juli op 1226 euro per maand voor een alleenstaande. Dat is op jaarbasis dus meer dan de 12.000 euro van ABN.

Het moment van de aankondiging van deze maatregelen is extra wrang omdat er een onderzoek loopt van De Nederlandsche Bank naar de toekomst van het contantgeldstelsel. In het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer is afgesproken het onderzoek van DNB af te wachten vóór er verdere maatregelen worden genomen rond contant geld. De banken zeggen nu dat de nieuwe tarieven daar niet onder vallen. Dan kan zo zijn, maar dan vallen ze wél onder de geest van de afspraken. Bankers kleden hun nutsfunctie rond contant te snel uit, geduld is op zijn plaats.

hoofredactie@frieschdagblad.nl

⌘ Bron: Friesch Dagblad, 28 juni 2021

⌘ Bron: Volkskrant, 7 juli 2021

Thuiswerkkostenvergoeding in wetsvoorstel en cao's

Omdat we in 2021 nog volop thuiswerkten vanwege corona, praatten werkgevers, vakbonden en politiek veel over het vergoeden van de kosten daarvan voor werknemers. Het Nibud had in 2020 berekend dat een werknemer die fulltime thuiswerkt al snel € 2 extra per dag kwijt is aan zaken als elektriciteit, verwarming en koffie. Een tegemoetkoming in die kosten werd een aantrekkelijke arbeidsvoorwaarde. In 2021

berekende het Nibud opnieuw de kosten van thuiswerken, nu in opdracht van het ministerie van Financiën. Deze cijfers vormden de basis voor [een wetsvoorstel voor een onbelaste thuiswerkkostenvergoeding](#) van maximaal € 2 per dag, dat op 1 januari 2022 ingaat. Hiermee wordt het voor iedere werkgever mogelijk om werknemers een onbelaste thuiswerkvergoeding te geven.

Jaarlijks update kosten thuishkantoor

Verwarming, elektra, koffie, thee, water en we-papier. Dat zijn volgens budgetinstituut Nibud de extra kosten die we maken wanneer werknemers vanuit huis werken. Maar wordt in die berekening ook meegenomen dat komende winter de stookkosten flink omhoog zullen gaan?

Het kortste antwoord is ja, alleen pas achteraf. Op verzoek van het ministerie van Financiën komt het Nibud volgende week met een update van de extra kosten die een werknemer maakt wanneer hij of zij thuiswerkt. Die eerste raming van twee euro per dag daartoe van juli vorig jaar. „We komen dus na Prinsjesdag jaarlijks met een update van die berekening”, zegt Nibud-directeur Arjan Vlieg-

Zes kopjes koffie van de baas. Foto ANP/HH

genthart. In de aanstaande eerste update zit wel de duurdere energieprijzen van afgelopen jaar, maar nog niet de enorme stijging die voor komende winter wordt verwacht. Vliegthart: „Die loopt dus daar achteraan en nemen we mee in de update van volgend jaar.”

De stookkosten vormen de grootste hap van de thuiswerkvergoeding. Van de huidige twee euro per dag is ruim € 1,20 beraamd voor gas. Tweede grootste kostenpost is de koffie (of thee) met bijna € 0,70. Dat komt neer op zes kopjes per dag, betaald door de baas. Water, we-papier en elektra zijn nog enkel centen per dag. Per maand komt zo'n vergoeding bij een vijfdaagse werkweek uit op € 43,30.

Vliegthart verwacht wel dat er een stijging van die twee euro uitrolt, maar dat zal een centenkwestie zijn. „De een drinkt koffie van Nespresso en de ander drinkt filterkoffie. We gaan

uit van gemiddelden.”

Die twee euro is een leidraad en wordt door veel werkgevers gezien als een minimum aan wat er aan thuiswerkvergoeding betaald zou moeten worden. Al wist vakbond FNV in een enkele cao al drie euro aan thuiswerkvergoeding te bedingen.

Een euro meer of minder, het thuiswerken gaat zowel werke- vers als werknemers jaarlijks veel geld besparen, zo becijferde accountants- en advieskantoor PwC. Ruim € 1,6 miljard voor werkgevers en meer dan € 1 miljard voor werknemers. Daarin zijn kostenbesparing vanwege bijvoorbeeld minder files niet meegerekend.

Stijging gaat om centen, geen euro's

⌘ Bron: Telegraaf, 18 september 2021

Onderzoek en advies

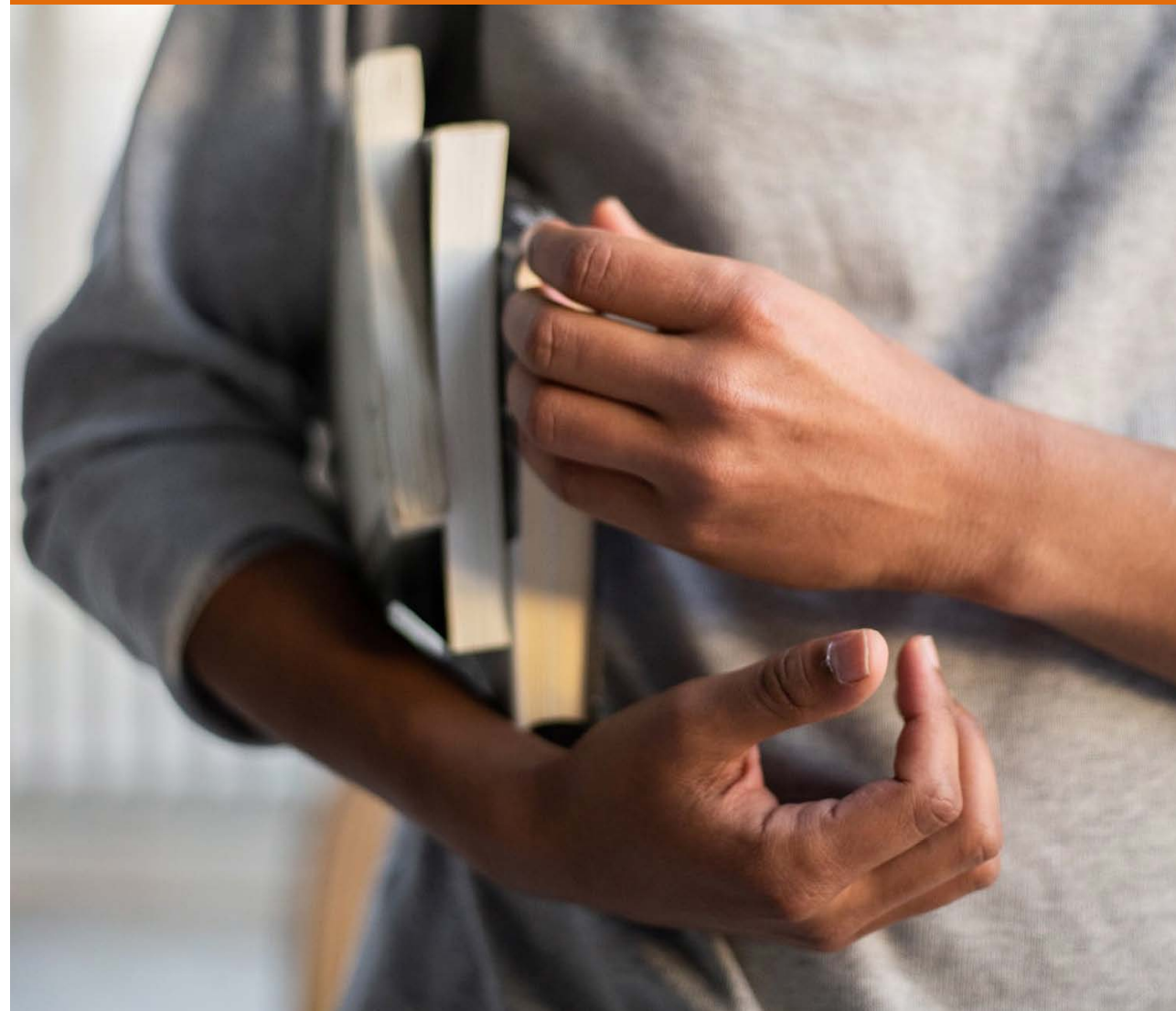
Normen voor **private lease**

In 2021 herhaalden we het [Abonnementenonderzoek](#) dat we in 2019 voor de eerste keer deden. We zagen een toename van het aantal abonnementen op leasefietsen, leasemeubels en streaming-diensten. Het viel op dat een derde van de mensen met een leaseauto aangaf dat er van tevoren niet was gecontroleerd of zij de maandlasten van vaak honderden euro's konden betalen. Het Nibud wil uiteraard wel graag dat dit wordt getoetst. Zo voorkomen we dat mensen in de problemen komen omdat ze een langdurige financiële verplichting aangaan die ze niet kunnen dragen.

Financieringslastnormen

De hitte op de woningmarkt nam in 2021 opnieuw toe. In de discussies over oplossingen die voor verkoeling kunnen zorgen, passeren de jaarlijkse Nibud-hypotheeknormen altijd de revue. Ze zijn volgens critici óf te ruim óf (vaker nog) te streng. Het Nibud ziet vooral dat de normen werken voor het doel dat zij dienen: het voorkomen van financiële problemen door overkreditering. Het percentage huishoudens met een achterstand op de hypotheek is minder dan 1. In het adviesrapport [Financieringslastnormen 2022](#) constateerden we dan ook dat alleen huishoudens die in het nieuwe jaar meer zouden gaan verdienen, een hogere hypotheek zouden kunnen afsluiten. Vanwege de gestegen inflatie gold dat niet voor huishoudens die hetzelfde inkomen zouden houden.

Cursussen, workshops en coaching

Handreiking

Hoe vergroot je de deelname aan **een budgetcursus?**

Een groot deel van de Nederlandse gemeenten of uitvoeringsorganisaties organiseert budgetcursussen. In de praktijk blijkt het soms lastig om mensen te enthousiasmeren om daadwerkelijk naar een budgetcursus te komen. Hoe kan je deelname aan een budgetcursus vergroten en welke interventie is daar het meest geschikt voor?

Deze vragen beantwoorden we in [een handreiking](#) die we in 2021 samen met het lectoraat Schulden en Incasso van de Hogeschool Utrecht maakten. In deze handreiking beschrijven we 4 interventies die kunnen bijdragen aan het vergroten van deelname aan een budgetcursus. Bijvoorbeeld het organiseren van een informatiebijeenkomst en het inzetten van sleutelpersonen. Daarnaast geeft de handreiking concrete tips waarmee gemeenten en organisaties direct aan de slag kunnen.

Budgetcursus Statushouders

Checklist financiële redzaamheid			
Wat heb ik al geregeld?			
De basiszaken die iemand geregeld moet hebben			
Ik heb een DigiD.	☐	☐	☐
Ik heb een bankrekening.	☐	☐	☐
Ik heb een zorgverzekering.	☐	☐	☐
Ik heb een aansprakelijkheidsverzekering.	☐	☐	☐
Ik heb een zorgtoeslag.	☐	☐	☐
Wat doe ik al?			
Thema 1: Betalen en inkomen			
Ik betaal mijn rekeningen op tijd.	☐	☐	☐
Ik heb een inkomen op minimaal het sociaal minimum.	☐	☐	☐
Ik vraag toelagen en tegemoetkomingen aan als ik daar recht op heb.	☐	☐	☐
Ik geef niet meer geld uit dan ik heb.	☐	☐	☐
Ik pas mijn uitgaven aan als mijn budget verandert.	☐	☐	☐
Ik open en lees belangrijke brieven en e-mails.	☐	☐	☐
Ik zoek hulp als ik iets niet begrijp.	☐	☐	☐
Ik kan goed en veilig omgaan met mijn bankrekening.	☐	☐	☐
Ik gebruik en begrijp hoe internetbankieren werkt.	☐	☐	☐
Thema 2: Overzicht			
Ik kan een overzicht maken van mijn inkomsten.	☐	☐	☐
Ik kan een overzicht maken van mijn uitgaven per maand.	☐	☐	☐
Ik weet het verschil tussen rijke, arme, dure en goedkope maanden.	☐	☐	☐
Ik ken het verschil tussen uitgaven die moeten en die mogen.	☐	☐	☐
Ik weet dat uitgaven die moeten voorrang hebben op uitgaven die mogen.	☐	☐	☐
Ik herken wanneer er een geldprobleem ontstaat.	☐	☐	☐
Ik kan mijn belangrijke documenten makkelijk terugvinden.	☐	☐	☐
Ik reserveer geld voor het eigen risico van de zorgverzekering.	☐	☐	☐
Ik sluit noodzakelijke verzekeringen af.	☐	☐	☐

Bij dit programma horen ook de [Checklist Statushouders](#) en de [Handreiking Financiële redzaamheid statushouders](#). Met deze tools kunnen gemeenten inschatten hoe financieel redzaam de inburgeringsplichtige is en welke dienstverlening daar het best bij past.

Speciaal voor mensen met een LVB

Voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) is onze samenleving vaak extra ingewikkeld. Zij hebben te maken met steeds hogere eisen op het gebied van digitale vaardigheden en andere vormen van redzaamheid. Tegelijkertijd zijn mensen met een LVB vaak lager opgeleid en hebben ze meestal wisselend of laagbetaald werk. De kans op schulden is daardoor groter. Daarom ontwikkelden het Nibud en de Hogeschool Utrecht voor hen een eigen budgetcursus: [Goed zorgen voor je geld](#).

We gebruiken hierin gemakkelijke en verhelderende (beeld)taal, zodat de budgetcursus helemaal is toegespitst op de doelgroep. Een Nibud-trainer kan deze cursus geven, maar Goed zorgen voor je geld kent ook een Train-de-trainerversie.

De Budgetcursus Goed zorgen voor je geld en het programma Budgetcursus Statushouders kwamen tot stand met financiële bijdragen van het ministerie van SZW en de Rabo Foundation.

Webinar **Werkloosheid**

De lancering van het [Geldplan Werkloosheid](#) (zie ook pagina 19) was aanleiding voor het organiseren van het webinar Werkloosheid. Daar leerden ruim 200 professionals welke rol zij kunnen spelen in het voorkomen van geldproblemen door werkloosheid. UWV WERKbedrijf-directeur Tof Thissen en de Rotterdamse wethouder Werk en Inkomen Richard Moti kregen het Geldplan aangeboden en vertelden hoe zij hun rol zien in het begeleiden van mensen die werkloos zijn of worden. Het Geldplan Werkloosheid kwam tot stand met financiële hulp van Instituut Gak, het ministerie van SZW en Nationale-Nederlanden.

Voor werkgevers **Praten over geldproblemen**

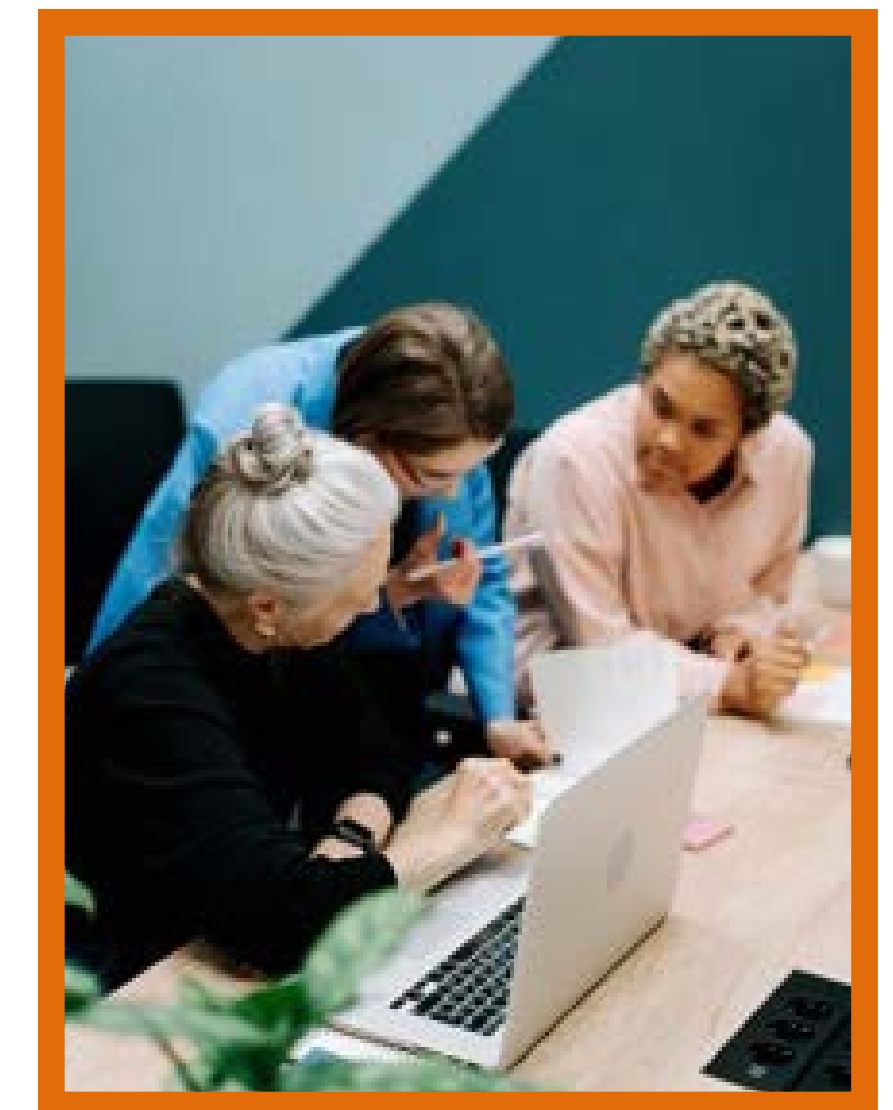
Bij 3 op de 5 bedrijven lopen mensen rond met geldproblemen, blijkt uit Nibud-onderzoek. Die problemen hebben vaak grote invloed op het dagelijks functioneren, zowel privé als op het werk. Daarom ontwikkelde het Nibud in 2021 een [Signaalkaart](#) en een [Gesprekshandreiking](#): samen een praktisch en compleet hulpmiddel voor werkgevers die met hun personeel willen praten over geldproblemen.

De Signaalkaart bevat een lijst met signalen die kunnen duiden op geldproblemen bij medewerkers. De Gesprekshandreiking geeft handvatten waarmee werkgevers het gesprek aan kunnen gaan. Door tijdig met werknemers te praten en hen eventueel door te verwijzen naar passende hulpverlening, kunnen werkgevers een actieve rol spelen bij het voorkomen van problematische schulden.

Financiële sensitiviteit Helpen met **geldzaken**

Al meer dan 5.000 medewerkers van banken en verzekeraars volgden onze online training Helpen met geldzaken, die hun financiële sensitiviteit vergroot. In 2021 verlengden zowel ABN AMRO als ING hun contract. Zo konden hun werknemers ook vorig jaar bij de Nibud Academie terecht voor Helpen met geldzaken.

Deskundigheidsbevordering

Praten over Geld Challenge

Op 23 maart 2021 tekende het Nibud een overeenkomst met de Rabobank: de komende 2 jaar ondersteunen wij de bank met onze kennis met als doel mensen financieel gezonder te maken. Belangrijk onderdeel daarvan is het praten over geldzaken. Daarvoor ontwikkelden we gezamenlijk de online Praten over Geld Challenge. Doe je als Rabobank-medewerker of Rabobank-lid mee met de Challenge, dan weet je hoe je zelf met geld omgaat, welke vragen je een ander kunt stellen en wat jouw meerwaarde is in een gesprek over geld. Met een webinar dat Beau van Erven Dorens presenteerde, trapten we onze samenwerking af. Het rapport *Jongvolwassenen en Beleggen*, dat we later in het jaar publiceerden (zie pagina 15), kwam ook uit deze overeenkomst voort.

Toolkit ondersteuning aan mensen met een LVB voor financiële dienstverleners

Mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) zijn vaak lager opgeleid, hebben meestal wisselend of laagbetaald werk en zijn daardoor vaker niet of minder financieel redzaam. Ze lopen daarmee een groter risico op schulden. Des te belangrijker dat zij goed ondersteund worden op financieel gebied.

Een LVB zie of hoor je meestal niet aan de buitenkant. Dit vraagt van medewerkers die helpen met geldzaken dat zij:

- de belangrijkste kenmerken van mensen met een LVB kennen;
- signalen herkennen als zij iemand met een LVB ondersteunen;
- hun ondersteuning kunnen aanpassen aan de persoon met een LVB.

Het Nibud ontwikkelde daarom in 2021 in samenwerking met de Rabobank en met medewerking van het Landelijk Kenniscentrum LVB de Toolkit Ondersteuning aan mensen met een LVB voor financiële dienstverleners. Deze toolkit bestaat uit een:

- [Informatiekaart LVB](#)
- [Gesprekskaart LVB](#)
- [Dienstverlenerskaart LVB](#)

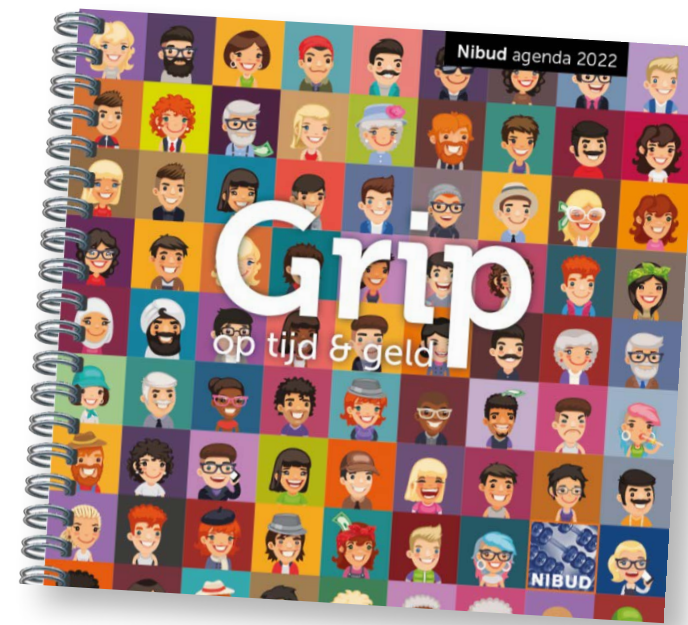

Voorlichting op maat

Naslagwerk

Voor professionals: het Budgethandboek

Professionals die consumenten adviseren over hun financiën kunnen het [Budgethandboek](#) gebruiken als naslagwerk. In dit boek vinden zij actuele informatie over inkomsten, uitgaven, bestedingspatronen en regelingen voor verschillende typen huishoudens. Elk jaar verschijnt in maart een nieuwe uitgave, gebaseerd op de nieuwste wet- en regelgeving. Bij het Budgethandboek hoort ook een online tool. Daarin brengen we de cijfers en gegevens overzichtelijk in beeld.

Grip op tijd & geld

De Nibud Agenda 2022

Ook dit jaar inspireerde en motiveerde de [Nibud Agenda](#) mensen om te werken aan gezond financieel gedrag. Met de agenda konden zij zoals elk jaar hun uitgaven bijhouden en begrotingen maken. Ook hielpen we ze weer wekelijks met een handige tip of een slim weetje. Dit jaar stonden de Nibud-geldtypes daarbij centraal: de Superspaarder, Geldchaoot, Big Spender en de Rekenmaster. Een test maakte duidelijk welk geldtype iemand is en onze adviezen speelden in op het gedrag dat deze types vertonen. In 2021 schaften 3.300 mensen de Nibud Agenda (weer) aan.

De Nibud Geldkrant in co-creatie met gemeenten

Ruim 150.000 huishoudens ontvingen de [Nibud Geldkrant](#) vorig jaar in de brievenbus. Daarmee hielpen 5 gemeenten hun inwoners op weg naar het in balans krijgen en houden van hun geldzaken. De krant, die een gemeente en het Nibud samen maken, vertelt alles over lokale én landelijke regelingen, geeft slimme tips en tools en de juiste verwijzingen naar hulp. Voor de gemeenten Woerden en Rheden maakten we ook een online versie, die volledig voldoet aan de laatste WCAG-richtlijnen. Dat betekent dat de kranten voor iedereen toegankelijk zijn, ook als lezen lastig is.

Geldkrant Special

De Nibud Geldkrant kent ook een verdiepende versie: de Nibud Geldkrant Special. Een special richt zich op een specifiek thema of een specifieke doelgroep. Zo maakten we in 2021 een Geldkrant Special voor Vattenfall. Dit energiebedrijf wilde de 3.800 medewerkers helpen om meer grip te krijgen en te houden op hun geld én wilde laten zien dat hun werkgever klaarstaat om daarbij te helpen als dat nodig is.

Samenwerking

Het Nibud voor de Woonbond en Aedes over **positie kwetsbare huurders**

Het Nibud concludeerde in 2019 dat 800.000 huurders in de knel komen doordat zij de minimale bedragen voor levensonderhoud niet kunnen betalen. Aedes (de vereniging voor woningcorporaties) en de Woonbond vroegen het Nibud om een nadere analyse. Daar kwam het rapport [Ontwikkeling financiële positie kwetsbare huurders](#) uit voort. Uit de analyse in dit rapport blijkt dat huurders meer baat hebben bij een verhoging van hun

inkomen (bijstand) dan bij een verlaging van de huur met hetzelfde bedrag. Het rapport laat zien dat een verhoging van het kindgebonden budget, de bijstand en het minimumloon met 10 procent een financiële ruimte van zo'n € 100 geeft. Huurverlaging zorgt echter vooral voor verlaging van de huurtoeslag, waardoor het inkomen ook omlaag gaat.

Het Nibud en de Universiteit Leiden **voor NHG** over hulp bij financiële problemen

Het Nibud en de Universiteit Leiden constateerden in opdracht van de Nationale Hypotheekgarantie (NHG) dat hypotheekklanten met beginnende financiële problemen vaak niet goed weten waar ze terecht kunnen voor hulp. NHG gaf opdracht voor [dit onderzoek](#) omdat zij graag wilden weten wat zij

kunnen doen om eerder in contact te komen met klanten die financiële hulp goed kunnen gebruiken. De resultaten gaven aan dat NHG samen met de hypotheekverstrekkers een belangrijke rol kan spelen bij het signaleren en zelfs voorkomen van financiële problemen bij mensen met een hypotheek.

Nederlands Instituut voor **Betalingsregelingen**

Voor mensen met betalingsachterstanden is het vaak lastig om realistische betalingsvoorstellen te doen, omdat het moeilijk voor ze is om financieel overzicht te houden. Het Nederlands Instituut voor Betalingsregelingen (NivB) wil een onafhankelijke bemiddelaar zijn tussen mensen met achterstanden en leveranciers of overheidsorganisaties met vorderingen. Het NivB wil het mogelijk maken om binnen enkele minuten een betrouwbaar budgetplan te maken, waar vervolgens een voorstel voor een gepersonaliseerde betalingsregeling uit voortvloeit.

Het Nibud, NVVK, Buddy Payment en kwartiermaker Pieter Hilhorst hebben hier in 2021, met steun van het ministerie van SZW, een 'proof of concept' voor gebouwd. Samen bewezen we dat het mogelijk is om op basis van een analyse van bankmutaties een passend betalingsvoorstel te berekenen. Ook zagen we dat debiteuren bereid zijn om de dienstverlening te gebruiken die het NivB aanbiedt via www.betalingsregelingen.nl. In 2022 schaaft het NivB verder op.

Samenwerking

Het Nibud voor de Woonbond, de FNV en Milieudefensie over compensatie energiekosten

In het najaar van 2021 presenteerde het kabinet een pakket van 2,7 miljard aan maatregelen om huishoudens te compenseren voor de stijgende energieprijzen. De Woonbond, de FNV en Milieudefensie vonden dit pakket te generiek en onvoldoende neerslaan bij huishoudens met een laag inkomen die het echt nodig hebben. Zij vroegen het Nibud om de effecten van een alternatief pakket inzichtelijk te maken. Uit onze berekeningen bleek dat verhoging van de huurtoeslag en de algemene heffingskorting voor het inkomen van huurders met een bijstandsuitkering of minimumloon effectiever zou zijn. Gemiddeld genomen zou een stel met kinderen in de bijstand € 53 per maand beter af zijn geweest en een alleenstaande met minimumloon gemiddeld € 69. We publiceerden dit in het rapport [Alternatieve compensatie stijging energieprijzen](#).

A Network Game for
Life-cycle Education

Financiële geletterdheid centraal in ANGLE

In 2021 zijn we gestart met onze deelname aan het project [ANGLE](#) (A Network Game for Lifecycle Education). ANGLE wil de financiële geletterdheid van jongeren vergroten met innovatieve onderwijstechnieken. In dit internationale project ligt de nadruk sterk op samenwerking met studenten. Zo sluit ANGLE goed aan bij de taal, behoeften, ambities en standpunten van jongeren. Het Nibud pleit voor meer aandacht voor omgaan met geld in het onderwijs. Als jongeren weten hoe ze met geld moeten omgaan, zijn ze financieel weerbaar en redzaam. Daar hebben zij de rest van hun leven dagelijks profijt van. Het Nibud werkt voor dit project nauw samen met Tilburg University. Andere deelnemers aan ANGLE komen onder meer uit Frankrijk, Polen en Italië.

Oval Table

De [Nibud Oval Table](#) is een initiatief voor een groep relaties uit de financiële wereld die Nibud-onderzoek ondersteunen. Banken, verzekeraars en pensioenfondsen nemen eraan deel. In september organiseerden we voor hen een bijeenkomst, waarbij we elkaar eindelijk weer fysiek konden ontmoeten. Tijdens de bijeenkomst stonden onder andere de thema's *Betaalbaar wonen en verduurzaming* en *Eerder stoppen met werken en inkomen voor later* centraal. Te gast was Ludo Voorn van de Rabobank, die een inkijkje gaf in het onderzoek onder jongvolwassenen dat de Rabobank en het Nibud samen deden.

Samenwerking

Het Nibud en de Rabobank over beleggende jongeren

Als gevolg van de minimale rente die consumenten ook in 2021 op hun spaarrekening ontvingen, was er steeds meer aandacht voor beleggen. Zowel in de reguliere als op de sociale media en zowel van ouderen als van jongeren. Het Nibud deed samen met de Rabobank [onderzoek](#) naar het beleggingsgedrag van jongeren en zag aan het einde van het jaar dat een groeiende groep van hen belegt. 4 op de 10 jongeren tussen 18 en 30 jaar belegt geld om vermogen op te bouwen. Zorgelijk was dat zij daarvoor niet allemaal voldoende kennis lijken te hebben. Het Nibud begrijpt dat jongeren naar andere manieren dan sparen zoeken om hun vermogen te vergroten, maar waarschuwt ook voor beleggen zonder voldoende buffer.

'Ik heb 50 procent van al mijn spaargeld ingelegd'

...Ruim een kwart van de jongvolwassenen investeert in cryptomunten en aandelen. Ze onderschatten daarbij vaak de risico's en overschatten hun kennis.

...Dat blijkt uit onderzoek van Rabobank en het Nibud. "Vooral de influencers profiteren ervan."

► **OEGSTOEST – ZWAANSHOEK**
Op sociale media vertellen influencers jongeren hoe ze in één dag een ton verdienen en welke cryptomunten ze moeten kopen. De boodschap: instappen is altijd een goed idee. Want of de koers staat laag, waardoor het aantrekkelijk is om te kopen, of er liggen nieuwe records op de loer.

Die boodschap slaat aan, blijkt uit onderzoek van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) en Rabobank. Ruim een kwart van de Nederlandse jongvolwassenen blijkt inmiddels cryptomunten te bezitten. Rabobank en Nibud deden onderzoek onder ruim 1500 mensen tussen de 18 en 30 jaar oud. Bijna een derde van die groep belegt in traditionele vormen zoals aandelen en fondsen. Zij hebben vaak meer financieel vermogen, en zijn gemiddeld hogeropgeleid. Beleggers in cryptomunten zijn minder vaak hogeropgeleid en hebben vaker minder vermogen.

Rabobank-econoom en hoogleraar economie Wim Boonstra verklaart de populariteit van cryptomunten onder jongeren mede door het feit dat zij veel bezig zijn met technologie. Ze horen dat het moeilijk is om een huis te kopen, dat de spaarrentes laag zijn en dat pensioenfondsen er niet best voor staan. Dat maakt beleggen interessant, zeker in iets nieuws als cryptovaluta. Die influencers vergelijken ik met de BN'ers die reclame maken voor de loterij. Vooral zij profiteren ervan. Het grootste deel wordt niet stapend rijk.

Volgens een woordvoerder van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) moeten crypto-aanbieders net als banken en verzekeraars nieuwe gebruikers verplicht om legitimatie te

Kiel Weisboch (16) uit Oegstgeest zit in 5 havo. Hij heeft verschillende cryptomunten en onderzoekt in zijn profielwerkstuk hoe de digitale munten de maatschappij veranderen.

'In 2016 hoorde ik van mijn vader over cryptomunten en sinds dit jaar heb ik er zelf een. Ik wilde beleggen, want als je geld op de bank zet, wordt het door inflatie minder waard. Toen ben ik aandelen met crypto gaan vergelijken. Het crypto kun je sneller verdienen, en dat het nieuw is, maakt het leuk. Ik begon met 100 euro, maar in totaal heb ik 50 procent van mijn spaargeld ingelegd. Ja, dat is aardig wat, maar in september rekende ik mijn winst uit: 92 procent. Mijn inzet heb ik dus sowieso verduubeld. Zorgen over de schommelende koers heb ik niet, want ik zit er voor de

vragen. Maar door een account te nemen op naam van hun ouders, omzeilen jongeren die plicht. Boonstra stelt dat de AFM de risico's van cryptomunten meer zou moeten benadrukken. 'Daarnaast zitten er ethisch gezien duistere kanten aan

langere termijn in. Ik houd dagelijks met een app de koersen en grafieken in de gaten en geloof in de techniek.

Tot mijn 18e houd ik mijn geld er sowieso op, dat heb ik afgesproken met mijn ouders. Inderdaad, voor het delven van bitcoin is relatief veel energie nodig, maar daar wordt hard aan gewerkt. Voor nieuwe munten is dat al veel minder. Er zijn continu mensen bezig cryptovaluta beter te maken.

Voor mijn profielwerkstuk spreek ik met De Nederlandsche Bank. Ook die zijn bezig met een digitale munt. Maar mijn mening doen ze dat om crypto in bedwang te houden en ondertussen zelf ook iets te hebben. Uiteindelijk wordt digitaal goud gemonogd en kan ik misschien in de supermarkt iets kopen met de munten waar ik ooit mee ben begonnen.'

crypto. Veel mensen staan er niet bij stil dat de handel het mogelijk maakt ons geld wit te wassen en terrorisme te financieren. Maar het grootste gevaar is dat er geen drijvende economie achter zit. Het kan heel snel afgelopen zijn', aldus Boonstra. <

⌘ Bron: Nederlands Dagblad, 1 december 2021

ONDERZOEK Nieuw en spannend maar Nibud en Rabo waarschuwen voor risico's

Kwart jongeren steekt geld in cryptomunten

Ruim een kwart van de jongvolwassenen tussen de 18 en 30 jaar belegt in crypto. Dat blijkt uit onderzoek van Rabobank en Nibud. 'Daar schrik ik best van', geeft Nibud-directeur Arjan Vliegert hart aan. 'We weten dat crypto populair is, maar dat 27 procent van de jongeren erin belegt is meer dan we hadden verwacht. Crypto is zo volatiel, dan zit je echt op de grens van gokken en beleggen.'

⌘ Bron: Haarlems Dagblad, 29 november 2021

Samenwerking

Online Platforms **Armoedebeleid en Schuldhelpverlening**

In 2021 organiseerden het Nibud en Stimulansz 6 online bijeenkomsten voor de platforms [Armoedebeleid](#) en [Schuldhelpverlening](#). Met deze platforms gaan we dieper in op de vertaling van nieuwe wet- en regelgeving naar gemeentelijk beleid. Ook kijken we naar andere ontwikkelingen en recente wetenschappelijke onderzoeken die van invloed kunnen zijn op het beleid en de uitvoering daarvan. Naast de deelnemende gemeenten schoven ook organisaties als VNG, NVVK, Divosa en het ministerie van SZW aan om ervaringen met elkaar uit te wisselen.

De thema's bij het Platform Schuldhelpverlening waren onder andere aanpassingen in de vereenvoudiging van de beslagvrije voet, ervaringen met adviesrecht bij schuldenbewind, schuldhelpverlening aan ondernemers, financiële redzaamheid bij statushouders, stress-sensitieve dienstverlening en de relatie tussen schulden en gezondheidsproblemen.

Bij het Platform Armoedebeleid werd dieper ingegaan op onder meer de TONK en de TOZO, energiearmoede, menstruatiearmoede, bestaanszekerheid, stijgende energieprijzen, statushouders en de gevolgen van de toeslagenaffaire.

Licenties en rekentools

Vernieuwd: de BufferBerekenaar

Voor het vervangen van een kapotte wasmachine of het betalen van een onverwachte hoge verkeersboete is een buffer onmisbaar. Maar hoe hoog moet die buffer eigenlijk zijn? Met de online [Nibud BufferBerekenaar](#) hebben huishoudens binnen 5 minuten inzicht in het bedrag dat voor hen verstandig is om achter de hand te hebben.

In 2021 vernieuwden we de BufferBerekenaar. We actualiseerden de bedragen en we namen de functionaliteit en vormgeving onder handen. Naast het geadviseerde bufferbedrag voor specifieke huishoudsituaties geeft de vernieuwde tool tips en adviezen om te starten met het opbouwen van een buffer. Of je nu voor nieuwe of tweedehands spullen wilt sparen.

Licenties en rekentools

Herintroductie

Hoeveel lenen is verantwoord?

Ook de [Riscometer Lenen](#) hebben we vernieuwd en opnieuw gelanceerd. Hiervoor werkten we samen met vergelijkingsite Independer. De nieuwe aangescherpte leennormen die op 1 april 2021 ingingen, hebben we er gelijk in verwerkt. Met de tool zien gebruikers wat een lening voor hun financiële situatie betekent. Waar andere online tools laten zien wat iemand feitelijk kan lenen, toont de Riscometer Lenen wat de lening daadwerkelijk voor de persoonlijke financiële situatie betekent. Op deze manier kunnen consumenten beter bepalen of het afsluiten ervan verantwoord is. Independer kiest ervoor om maatschappelijk te investeren en wilde graag een bijdrage leveren aan het stimuleren van verantwoord lenen.

Meer of minder werken?

Bereken het met de WerkUrenBerekenaar

Meer of minder uren werken heeft gevolgen voor het salaris, maar óók voor toeslagen, belasting en pensioenpremies. Zelf uitrekenen wat meer of minder werken financieel echt betekent, is daardoor voor consumenten ingewikkeld. De [WerkUrenBerekenaar](#) die het Nibud, WOMEN Inc. en Het Potentieel Pakken in 2021 ontwikkelden, helpt daarbij. Met de online tool rekenen werknemers zelf uit of meer of minder werken ook meer of minder inkomen betekent. Zo krijgen zij snel en gemakkelijk inzicht in de financiële gevolgen van hun beslissing, zonder dat zij zich hoeven te verdiepen in het complexe belasting- en toeslagenstelsel.

Startpunt Geldzaken breidt uit

In 2021 lanceerde [Startpunt Geldzaken](#) maar liefst 2 nieuwe geldplannen: Geldplan Scheiden en Geldplan Werkloosheid. Beide helpen mensen na een ingrijpend life-event (weer) grip op hun geld te krijgen. Er zijn nu 11 geldplannen. Ruim 130 gemeenten, de FNV, de Politie en PostNL zijn al aangesloten bij Startpunt Geldzaken. Zo kunnen hun inwoners en medewerkers gebruikmaken van deze vorm van anonieme online schuldpreventie. In 2021 zijn de geldplannen 402.000 keer ingevuld.

Licenties en rekentools

Laagdrempelig en eenvoudig:

het **Geldplan** Werkloosheid

Met de realisatie van het [Geldplan Werkloosheid](#) kwam in 2021 een grote wens van het Nibud uit: mensen op een laagdrempelige, eenvoudige manier voorbereiden op inkomensterugval na werkloosheid. Want wie zich voorbereidt op een inkomensterugval, heeft minder kans op financiële problemen dan wie dat niet doet. Met dit geldplan rekenen gebruikers direct (anoniem) uit wat hun nieuwe inkomen wordt als zij hun baan verliezen. Ook zien zij meteen hoe hun nieuwe inkomen zich verhoudt tot hun uitgaven. Daarnaast krijgen ze in dit geldplan specifieke tips om schulden te voorkomen en vol vertrouwen op zoek te gaan naar een nieuwe baan.

Het plan kwam tot stand met financiële hulp van Instituut Gak, het ministerie van SZW en Nationale-Nederlanden.

Geldplan Werkloosheid

Bent of wordt u werkloos, dan vragen geldzaken extra aandacht.

Wilt u weten hoe u die goed kunt regelen?

Met dit geldplan krijgt u tips over uw situatie.

Uit elkaar?

Geldplan Scheiden helpt geldproblemen te voorkomen

Een scheiding heeft grote financiële gevolgen. Ex-partners moeten allebei veel regelen, waardoor het overzicht zoek kan raken. Uit elkaar gaan is dan ook een risicofactor voor financiële problemen. Om die te helpen voorkomen, introduceerde het Nibud in 2021 een nieuwe online tool: [het Geldplan Scheiden](#).

Dit geldplan helpt de inkomsten en uitgaven na scheiding in beeld te krijgen, en wijst de weg naar het vergroten van inkomsten en/of het besparen op uitgaven. Zo ontstaat opnieuw grip op geld en kunnen ex-partners geldproblemen of schulden vermijden.

Het [Geldplan Scheiden](#) is gemaakt in samenwerking met het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) en Uitelkaar.nl. Verschillende maatschappelijke partijen hebben vanuit hun specifieke expertise het Geldplan Scheiden verrijkt.

Het Geldplan Scheiden is tot stand gekomen met financiering van Instituut Gak, Nationale-Nederlanden, ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeente Amsterdam en gemeente Rotterdam.

Licenties

In een nieuw framework

Professionals kunnen de rekentools van het Nibud als [licentie](#) afnemen. Daarmee krijgen zij een gebruiksrecht en kunnen ze de Nibud-tool in hun eigen look & feel vormgeven. Ook kunnen de afnemers dan een eigen applicatie bouwen waarin zij de Nibud-uitgavencijfers mogen verwerken. In 2021 waren er 70 actieve licenties, met uiteenlopende afnemers zoals banken en verzekeraars, woningcorporaties, financieel planners en schuldhulpverleners. In dit jaar herbouwde het Nibud alle online applicaties in een nieuw framework. Op die manier is het uiterlijk van de tools weer helemaal up-to-date.

Het Nibud in cijfers

Gebruik tools

Persoonlijk Budgetadvies | **160.000**
BufferBerekenaar | **415.000**
Risicometer Lenen | **3.500**
KoopkrachtBerekenaar Nibud | **32.000**
KoopkrachtBerekenaar partners | **103.000**
Geldtypetest | **48.000**
WerkZorgBerekenaar | **30.000**
WerkUrenBerekenaar | **55.000**
UitvaartBerekenaar | **15.500**
Pensioenschijf-van-vijf | **35.000**
KostenScan Personeel met schulden | **250**
Geldwijzer Nabestaanden | **18.000**
Pensioenstarter | **5.500**
Uitkeringnaarwerk-berekenaar | **6.000**

Gebruik geldplannen

Geldplan Beter rondkomen | **31.000**
Geldplan Bijna 18 | **51.000**
Geldplan Kom uit de geldzorgen | **21.500**
Geldplan Pensioen | **32.500**
Geldplan Rondkomen met kinderen | **5.000**
Geldplan Sparen, aflossen of beleggen | **201.000**
Geldplan Statushouders | **3.100**
Geldplan Studie (klein)kinderen | **39.000**
Geldplan Werkloosheid (nieuw) | **450**
Geldplan ZZZ | **8.100**
Geldplan Scheiden (nieuw) | **6.000**

Online bezoek

nibud.nl (domein) | **5.787.000**
zelfjeschuldenregelen.nl | **85.500**
berekenuwrecht.nl | **169.500**
nibud.nl/scholieren | **262.500**

Meest bezochte pagina op nibud.nl | **Zakgeld**

Drukstbezochte dag op nibud.nl

- dinsdag 19 januari, n.a.v. koopkrachtcijfers 2021

- zaterdag 7 augustus, n.a.v. artikel AD over de BufferBerekenaar

Aanmeldingen e-mailcoaching Check, Plan, Spaar | **450**

Aanmeldingen e-mailcoaching Bewaar | **450**

Aanmeldingen e-mailcoaching Jaarplanner | **1.465**

Abonnees nieuwsbrieven | **78.400**

Helpdesk Nibud (telefoon en e-mail) | **2.020**

Nibud in de media

Aantal berichten online | **10.970**
Aantal berichten RTV | **962**
Aantal berichten print | **977**
Aantal berichten social media | **17.619**

Nibud

Opgericht | **1979**
Medewerkers | **34**
Gevestigd | **Utrecht**

Onderzoeken, adviezen en opleidingen

Onderzoeken, consultaties en adviezen | **20**
Minima-effectrapportages voor gemeenten | **5**
Huur-inkomensberekeningen | **7**
Koopkrachtberekeningen | **2**
Financials die Helpen met geldzaken volgden | **969**
Professionals die Voor 1 dag arm volgden | **540**
Vrijwilligers die Helpen met de thuisadministratie volgden | **315**

Balans

Samengevatte balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming) van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Activa

Vaste activa	31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa	€ 16.653	€ 43.388
Vlottende activa	31-12-2021	31-12-2020
Vorraden	€ 9.449	€ 11.652
Vorderingen	€ 881.204	€ 509.327
Liquide middelen	€ 870.499	€ 1.392.880
Totaal activa	€ 1.777.805	€ 1.957.247

Passiva

Reserves	31-12-2021	31-12-2020
Continuïteitsreserve	€ 1.046.993	€ 1.020.238
Totale reserves	€ 1.046.993	€ 1.020.238
Kortlopende schulden	€ 730.812	€ 937.009
Totaal passiva	€ 1.777.805	€ 1.957.247

Staat van baten en lasten

Samengevatte staat van baten en lasten 2020 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Baten	€ 4.363.865	€ 4.226.969
Projectlasten	€ 1.210.904	€ 914.218
Brutomarge	€ 3.152.961	€ 3.312.751
Personeelslasten	€ 2.704.879	€ 2.719.163
Afschrijvingen	€ 33.083	€ 37.491
Overige lasten	€ 384.219	€ 448.341
Som van de lasten	€ 3.122.181	€ 3.204.99
Bedrijfsresultaat	€ 30.780	€ 107.756
Rentebaten en -lasten	- € 3.470	- € 2.180
Resultaat voor belastingen	€ 27.310	€ 105.576
Belastingen	€ 555	-
Resultaat na belastingen	€ 26.755	€ 105.576
Resultaatbestemming		
Onttrekking/toevoeging aan de continuïteitsreserve	€ 26.755	€ 105.576
Totaal	€ 26.755	€ 105.576

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directeur-bestuurder en Raad van Toezicht van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2021 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting te Utrecht is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2021 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

- de samengevatte balans per 31 december 2021 met een balanstotaal van € 1.777.805;
- de samengevatte staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2021 met een resultaat € 26.755 (overschot).

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 'Organisaties-zonder-winststreven'. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 20 mei 2022.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2021 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting in onze controleverklaring van 20 mei 2022.

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht van voor de samengevatte jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening 2021. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Was getekend te Amersfoort, 20 mei 2022.

WITH accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Het Nibud in het kort

We willen een maatschappij waarin mensen kunnen rondkomen met hun geld. We gaan voor veranderingen die mensen met financiële problemen helpen en die voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen of in financieel kwetsbare posities terecht komen.

Onze droom

Een Nederland zonder geldproblemen, waarbij iedereen kan rondkomen, nu en in de toekomst, dat is onze droom. We bieden actuele cijfers over hoe Nederlanders met geld omgaan en hoe zij zich binnen en met hun financiële mogelijkheden gedragen. En we laten zien wat de effecten van wetten, regels en beleid op hen zijn. We vertalen deze kennis naar handvatten voor de praktijk. We werken daarbij samen met diverse partners in Nederland, met wie we onze ambitie delen om financiële problemen te voorkomen.

En we roepen organisaties en bestuurders op om hun verantwoordelijkheid te nemen en hun invloed te gebruiken om te voorkomen dat mensen in een financieel kwetsbare positie terechtkomen of financiële problemen krijgen.

Al meer dan 40 jaar

Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting is opgericht in 1979 vanuit de wens dat er één plek is in Nederland voor onafhankelijk, deskundig en betrouwbaar advies over de financiën van particuliere huishoudens.

Het Nibud is het enige instituut in Nederland dat al meer dan 40 jaar kennis over huishoudfinanciën verzamelt, onderzoekt, analyseert en omzet in praktische adviezen en hulpmiddelen.

Contact

Heb je een vraag voor het Nibud?
Neem dan contact met ons op.

Het Nibud is bereikbaar op 030 2391350
en via info@nibud.nl.

Tekst en vormgeving

Teksten en beeldredactie: [Nibud](#)
Ilse Verweij, Karin Radstaak en
Brigitte ter Laak

Vormgeving: [Enof creatieve communicatie](#)

© Nibud, juni 2022